

POSTANOWIENIE

10 maja 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

Prezes SN Joanna Misztal-Konecka

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 10 maja 2024 r. w Warszawie
wniosku P. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
o zbadanie spełnienia przez SSN Ewę Stefańską wymogów niezawisłości
i bezstronności w sprawie II CSKP 155/23
z wniosku M.K.
z udziałem P. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
o wpis

- 1. oddała wniosek o zawieszenie postępowania;**
- 2. odrzuca wniosek o zbadanie spełnienia przez SSN Ewę Stefańską wymogów niezawisłości i bezstronności w sprawie II CSKP 155/23.**

k.w.

UZASADNIENIE

1. Wnioskiem złożonym w sprawie II CSKP 155/23 uczestniczka postępowania P. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. domagała się stwierdzenia braku spełniania wymogów niezawisłości i bezstronności przewodniczącej składu orzekającego - SSN Ewy Stefańskiej. Podniosła, że została ona powołana na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego, pomimo wadliwego - z uwagi na brak kontrasygnaty Prezesa Rady Ministrów dla obwieszczenia o wolnych

stanowiskach sędziego w Sądzie Najwyższym - wszczęcia postępowania konkursowego; nadto została ona powołana z rekomendacji Krajowej Rady Sądownictwa wyłonionej po uprzednim skróceniu w sposób niezgodny z Konstytucją RP kadencji legalnie istniejącej Rady. Tak ukształtowana Krajowa Rada Sądownictwa nie może zaś zostać uznana za organ odpowiadający modelowi i standardowi funkcjonowania wynikającemu z właściwych przepisów Konstytucji RP.

W przekonaniu uczestniczki postępowania, przewodnicząca składu orzekającego w sprawie II CSKP 155/23 nie daje rękojmi niezawisłości i bezstronności w wykonywaniu obowiązków jako sędziego Sądu Najwyższego (którym nie jest), jak również nie zapewnia, w sprawach rozpoznawanych z jej udziałem, poszanowania praw i standardów, które zgodnie z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, art. 6 i 13 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności i art. 47 Karty Praw Podstawowych UE winna zapewnić jednostce Rzeczpospolita Polska.

Uczestniczka postępowania w sprawie II CSKP 155/23 argumentowała, że podstawową kwestią negującą niezawisłość i bezstronność SSN Ewy Stefańskiej są okoliczności jej nominacji. Wskazała, że SSN Ewa Stefańska zgłosiła swoją kandydaturę na jedno z wolnych stanowisk sędziowskich, o których wadliwie obwieścił Prezydent RP, uczestniczyła w wadliwej procedurze konkursowej przed wadliwie powołaną Krajową Radą Sądownictwa, a finalnie przyjęła wadliwy akt powołania od Prezydenta RP, ponieważ Naczelny Sąd Administracyjny stwierdził w całości nieważność uchwały Krajowej Rady Sądownictwa nr 331/2018 z 28 sierpnia 2018 r. o przedstawieniu Prezydentowi RP wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowiskach sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych, w tym Sędzi Ewy Stefańskiej. Do dnia złożenia wniosku o zbadanie spełnienia wymogów niezawisłości i bezstronności wykonuje ona obowiązki sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych, która nosi cechy sądu wyjątkowego w rozumieniu art. 175 Konstytucji RP oraz której status - jako niezawisłego i bezstronnego sądu - został zakwestionowany przez SN, TSUE i ETPC.

Zdaniem P. sp. z o.o. w W. również okoliczności dotyczące postępowania SSN Ewy Stefańskiej po powołaniu na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego budzą wątpliwości co do jej niezawisłości i bezstronności. W swojej działalności orzeczniczej i publicznej Sędzia konsekwentnie ignoruje przepisy prawa, a także prezentuje poglądy jednolite lub wspierające działania ugrupowania politycznego oraz osób, które pośrednio lub pośrednio doprowadziły do jej nominacji na urząd sędziego Sądu Najwyższego (Prawo i Sprawiedliwość).

2. SSN Ewa Stefańska złożyła do akt sprawy pismo zatytułowane „OŚWIADCZENIE dotyczące wniosku o zbadanie spełnienia przez SSN Ewę Stefańską wymogów niezawisłości i bezstronności w sprawie II CSKP 155/23”, datowane na 26 marca 2024 r, w którym szczegółowo odniosła się do stanowiska wnioskującej o zbadanie spełnienia przez nią wymogów niezawisłości i bezstronności w sprawie II CSKP 155/23.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

3. Zgodnie z art. 29 § 5 u.SN dopuszczalne jest badanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego wymogów niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jego powołaniu i jego postępowania po powołaniu, na wniosek uprawnionego, jeżeli w okolicznościach danej sprawy może to doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy (tzw. test niezawisłości i bezstronności sędziego).

4. Artykuł 29 § 9 u.SN stanowi, że wniosek inicjujący test niezawisłości i bezstronności sędziego powinien - pod rygorem jego odrzucenia bez wezwania do usunięcia braków formalnych (art. 29 § 10 u.SN) - czynić zadość wymaganiom przewidzianym dla pisma procesowego, a ponadto zawierać żądanie stwierdzenia, że w danej sprawie zachodzą przesłanki, o których mowa w § 5 (pkt 1) oraz przytoczenie okoliczności uzasadniających żądanie wraz z dowodami na ich poparcie (pkt 2). Skoro w założeniu ustawodawcy ów wniosek ma zmierzać do stwierdzenia niespełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego wymogów

(naruszenia standardu) niezawisłości i bezstronności w konkretnej sprawie, oczywiste jest, że nie wystarczy przytoczenie okoliczności towarzyszących powołaniu danego sędziego Sądu Najwyższego (w szczególności ewentualnych wadliwości procedury nominacyjnej) i jego postępowania po powołaniu (przykładowo czynności jurysdykcyjnych, oświadczeń i wypowiedzi), które mogą wywoływać uzasadnione wątpliwości co do spełnienia przezeń wymagań niezawisłości i bezstronności, ale konieczne jest także wskazanie okoliczności świadczących o tym, że deficyt ten może oddziaływać na wynik konkretnej sprawy, z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy (zamiast wielu postanowienie Sądu Najwyższego z 15 listopada 2022 r., III CB 5/22 wraz z licznymi zarządzeniami powołanymi w jego uzasadnieniu).

5. Wniosek uczestniczki postępowania w sprawie II CSKP 155/23 w sposób oczywisty nie czyni zadość tym wymaganiom. Wprawdzie wskazuje na okoliczności towarzyszące powołaniu SSN Ewy Stefańskiej (powołanie w ramach wadliwego postępowania konkursowego, z rekomendacji Krajowej Rady Sądownictwa wyłonionej po uprzednim skróceniu w sposób niezgodny z Konstytucją RP kadencji legalnie istniejącej Rady oraz na podstawie wadliwego aktu powołania od Prezydenta RP), jednakże powołane okoliczności towarzyszące powołaniu Sędziego Ewy Stefańskiej mają charakter ogólny i mogłyby oddziaływać na ocenę dochowania standardu niezawisłości i bezstronności w każdej sprawie rozpatrywanej przez Sędziego, co w oczywisty sposób ignoruje brzmienie art. 29 § 5 u.SN.

P. sp. z o.o. w W. nie sprostала również obowiązkowi przedstawienia okoliczności postępowania Sędziego Ewy Stefańskiej - już po jej powołaniu - które mogą wywoływać uzasadnione wątpliwości co do spełnienia przezeń wymagań niezawisłości i bezstronności w sprawie II CSKP 155/23. Podobnie jak w przypadku okoliczności towarzyszących powołaniu wskazanego Sędziego, wywody zawarte w uzasadnieniu wniosku mają charakter ogólny i mogłyby oddziaływać na ocenę dochowania standardu niezawisłości i bezstronności w każdej sprawie rozpatrywanej przez sędziego. Co więcej, uczestniczka postępowania w sprawie II CSKP 155/23, jako dowody uzasadniające twierdzenia o rzekomym ignorowaniu

prawa i prezentowaniu poglądów o charakterze politycznym przez SSN Ewę Stefańską, wskazała „orzeczenia i oświadczenia w/w osoby, powszechnie dostępne na stronie Sądu Najwyższego”, jednak ich nie skonkretyzowała przez podanie choćby daty publikacji takiej wypowiedzi na stronie podmiotowej Sądu Najwyższego, czy też sygnatury sprawy i daty wydania orzeczenia, które mogłyby wskazywać na deficyt niezawisłości i bezstronności SSN Ewy Stefańskiej w tej konkretnej sprawie. Nie jest zatem możliwe przyjęcie, że uprawniona do wystąpienia z wnioskiem, o którym mowa w art. 29 § 5 u.SN wskazała dowody na poparcie swoich twierdzeń w tym zakresie. Rolą Sądu Najwyższego rozpoznającego niniejszy wniosek nie jest natomiast poszukiwanie dowodów świadczących o braku niezawisłości i bezstronności Sędziego.

Powołanie się na możliwość formułowania spekulacji na temat wpływu sił politycznych lub innych na funkcjonowanie sądu, w skład którego wchodzi SSN Ewa Stefańska, jest całkowicie hipotetyczne i gołosłowne. P. sp. z o.o. w W. w szczególności nie podaje w jakiej formie ten wpływ miałby być realizowany i na co miałby on być ukierunkowany. Sugeruje podatność Sędziego na czynniki zewnętrzne, w tym finansowe uzasadnienie podejmowanych przez nią decyzji oraz wystąpienie braku widocznych oznak niezawisłości lub bezstronności. Stawiając tak poważne, choć w istocie niesprecyzowane zarzuty, nie powołuje ani nie przedstawia - wbrew obowiązкови z art. 29 § 9 pkt 2 u.SN - żadnych dowodów na ich poparcie.

Braki te zgodnie z art. 29 § 10 zd. 1 u.SN stanowią podstawę do odrzucenia wniosku.

Dodatkowo należy zauważyć - co niewątpliwie uszło uwadze pełnomocnikowi uczestniczki postępowania w sprawie II CSKP 155/23 - że SSN Ewa Stefańska od 16 marca 2022 r. została - na jej wniosek - przeniesiona do Izby Cywilnej Sądu Najwyższego, w której orzeka w dalszym ciągu. W konsekwencji wywody wnioskującej o zbadanie spełnienia przez SSN Ewę Stefańską wymogów niezawisłości i bezstronności w sprawie II CSKP 155/23, w części odnoszącej się do statusu Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych są bezprzedmiotowe.

6. Zgodnie z art. 29 § 10 u.SN wniosek niespełniający wymagań, o których mowa w § 9, podlega odrzuceniu bez wezwania do usunięcia braków formalnych. Ustawodawca nie sprecyzował, jaki skład Sądu Najwyższego jest właściwy do zbadania jego dopuszczalności, w tym spełnienia wymagań formalnych i terminowości jego złożenia, a w konsekwencji ewentualnego odrzucenia. W art. 29 § 15 u.SN ustawodawca określił jedynie skład właściwy do „rozpoznania” wniosku; użyte w tym przepisie sformułowanie oznacza merytoryczne rozpoznanie wniosku, a zatem podjęcie decyzji o uwzględnieniu wniosku (wyłączenie sędziego od rozpoznania sprawy) albo o oddaleniu wniosku (art. 29 § 18 i 19 u.SN). Wprawdzie na gruncie przepisów o zażaleniu dominuje stanowisko, że pojęcie „rozpoznania zażalenia”, o którym mowa w art. 397 § 1 k.p.c., obejmuje również orzeczenie co do jego dopuszczalności (uchwały Sądu Najwyższego: z 1 lipca 2021 r., III CZP 36/20, OSNC 2021, nr 11, poz. 74; z 7 grudnia 2021 r., III CZP 87/20, OSNC 2022, nr 7-8, poz. 67), jednakże przyjęcie takiego rozumienia również na gruncie przepisów o teście prowadzi do wniosków niemożliwych do przyjęcia.

Po pierwsze, nie może budzić wątpliwości, że pojęcie „rozpoznawać” nie ma w przepisach prawa procesowego i ustrojowego w pełni utrwalonej treści, co wyłącza możliwość automatycznego odnoszenia jego znaczenia przyjętego na tle określonej regulacji do innych przepisów, w związku z czym prawidłowe odczytanie jego sensu powinno być zawsze poprzedzone analizą kontekstu językowego, w jakim zostało użyte, i odwołaniem się do adekwatnych argumentów celowościowych.

Po drugie, przyjęcie, że odrzucenie wniosku o test jest rozpoznaniem tego wniosku, oznaczałoby, że o odrzuceniu wniosku - z powodu braków formalnych, z powodu złożenia z naruszeniem terminu lub z powodu niedopuszczalności z innych przyczyn - musiałby każdorazowo decydować skład 5 sędziów, po uprzednim wysłuchaniu sędziego, którego wniosek dotyczy (art. 29 § 15 u.SN). Obowiązek wysłuchania sędziego, jeżeli wniosek a *limine* polega odrzuceniu, podważa racjonalność przyjętego sposobu procedowania.

Po trzecie, uwzględniając, że z powyższych argumentów wynika, iż skład Sądu Najwyższego właściwy do odrzucenia wniosku nie został uregulowany w ustawie o Sądzie Najwyższym, zwłaszcza zaś w art. 29 § 15 u.SN, niezbędne jest odwołanie się do odpowiednio stosowanych przepisów o zażaleniu obowiązujących w postępowaniu, którego wniosek dotyczy (art. 29 § 24 u.SN). W konsekwencji znajdują w tym zakresie zastosowanie przepisy procedury cywilnej przewidujące skład jednoosobowy (art. 397 § 1 k.p.c. w zw. z art. 29 § 24 u.SN).

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

[SOP]

[ms]